

Медзі своїма у нудзині.

Приводимо ту статю (зрукопису у газетах „Біла“ і у „Неділі“ ч. 49) українського редактора, як Романа Голони від Львова, що написано у Югославії. П. Голоня був діаспорський та року погане у Керестуре, лише уміла. Його життя наявне в іншому місці з антическою кашею під час утворення у телевізії нашими прославленими ваганнями на цілому світі діаспорою потомки наших предків, котриєї зв. скоро дна етнічної життя отримали у будь-якій місці від своїх оцінок, а не землю отримавши від предків. Наші предки у кожному погляду нутріні відчуття вже! — Рев.

Український елемент в Югославії не вичерпуються тільки на одній політичній еміграції. Мабуть там є ще нашіх кольоністів, що населяли територію Югославії в різних періодах часу, починаючи з 1746. р., сеюто за часів Марії Тереси, аж по останні роки по сьогодні. Всіх наших кольоністів в Югославії треба рахувати на яких 50 тисяч, з чого коло 30 тисяч живе у бачвансько-срімській області попри Дунай і Саву, а решта розселилася по окремих кольоніях і дібрійшими гуртками в Босні та в Сланіонії.

Умови життя тих наших кольоністів у різних областях — різні, залежно від якості землі, хліборобської культури і її кольонізаційського хисту поселенців. Найкраще живеться ім у бачвансько-срімській області, тірше у Сланіонії, а вже найгірше в Босні, де багато камінистих неурядників і де мало подібна земля вимагає великих вкладів праці та хліборобського знання.

Бачванська Україна.

Зі всіх українських кольоній в Югославії безперечно найбільше цікава — Бачка. Цікава своєю історією, своєю дієсладістю, національною традицією, своєю питомою культурою і добробутом. Треба собі тільки уявити: — Майже двісті років витримати, змагатися і рости «хрест зовсім чужого, часто ворожого оточення... і не затомнитися». Зберегти своє національне обличчя, мажо того — здобути свою власну культуру на культурі інших народів, перетрапити

ї органічно своєю та її діяльністю, ініціативою на оточення — для того треба незвичайно сильною расовою індивідуальністю і величезного културу традицій. І тому наше Бачка так притягає кожного Українця, що знає про сей стрінгографічний феномен, і тому так імпонує (будіть, хотимо!)!

Населювання в Карпат до Бачки.

В 1746. році прийшло слово, за Дунай, первіх одинадцяти українських родин з пізньих карпатських гір, вигната іх північна земля і відіїшла від панівського купамисько. Бачка була тоді пуста, звідною з пів турецького володіння. Місця було досить. Перші наші поселенці засновувались первісно село, називане офіційно в мадярських групах іменем з мадярською: Керестур, що зростає північне на Великій Керестур, або південніше — на Руській Керестур. В дальіших чотирох роках вони відійшли з Підкарпаття продовжуючись так, що вже в 1750. році було в Керестурі 400 душ Українців. У роках 1755. і 1756. багато новін пішли вони, складні діорбах поселенців і дещо занехочених родин берталоцькіх північ на Підкарпаття. Але більшість залишилася, залишилось більше в троє. Ще кілька літ — і нові українські кольоністи напливали до Бачки. Керестур став за них вже за північ і тоді побудував аруга осіля: Коцур. Остання група поселенців із Підкарпаття із Галичини приходить до Бачки в 1680. році і осідає в Новому Саді. В дальіших роках бачило, як те поселення українське ядро росте: в 1802. році Керестур і Коцур вже переваселені і вихідці звідти відійшли до Срімі, в 1834. р. засновувались село Петровіві коло Відебарз, а після бурхливого революційного 1848. року побудували чергово нові українські села в бачвансько-срімській області, як Дордово, Старий Вербас, Господині, Пішкоревці, Ацдрієві, Мілленеві, Бачинці та Раєво Село. Не всі ті села чисто українські, до деяких причепився також поселений мадярський, хорватський та німецький елемент, але саме тут виникла українська асиміляційний хист українських кольоністів, що не братив своєї землі до нині. Українська поселення засла

Радовади зміє ще письмом із пас висти все краю ані кус не радою. Невдале писмо ані звідомо, та ще ясно розглядало. Наці земляк Вазадіч, кед прочитав писмо націожицько. Писали му, що му жсуну з дробними дзеками чекути (тоді на землі гілсу советська політика) зосі його хижі ширупали в тям пам'єці свою канцелярію. Жсено му на даверх спада — умарда.

Медав нашима ісавнівітима вяземами було досі і неписаних. Тим я читав письма. У кожним письму нови і нинуачи страхоти. Єдному поділ одягли, другому хижу, третому палу фамелю дзекія виїздили, вони ще дас, і т. д.

Нешка сож читав писмо Бисорускими Адамовичами. Писпе му якак жацанка за щого жсуну. А Адамович не на здогаду, же цо би то за канція могла бути. Писала так: Невиповедене стратіє стало ще з пами, яким хора сама по зnam не дзе. Превезли жас у громаді сто и сто тадзя дзекія на сивер. Тримали нас тидзень у вагону, а всі кас пірущели без філатки хліба вонка и склонь ще, кед мак дзе. Вишла и я з вагону — зашмело ми ще, предочини бо сон хора. Да же цо ся з дзекія? Малка Іринка на руках, Петрик захорел ані исц не може, а двоюо несц не можем, кед ще ледно и сама цагак. Цалі спі дзені з дзекія престяла у шыгу дзячуци. Ноцювали зміє у удзверюх на штані

кошалюю згортобоне, збільшана трамандю, ініціатива в циркулі. Бжіла втігнути у свій національно югінський засіт значений відсоток того чужого елементу і після засітів відповідь на Керестурі було тобі (ініціативі) привітівши зіставах укриватів, чи: Рен, Гофман, Арг, Варса. Награвите на багато прізвище згаданівіваних і родово мадярських ніпа: Пап, Гард, Над, Бадзені, Керегарю, Дорогаці, Ніралі, Пробі... а північ на згуртованіваних Сербів, чи: Бодбашані, Гадзинській і т. п. А північ та таїт чисто українські прізвища, чи: Попович, Косюда, Мідрий, Дінко, Кузін, Виславський, Костянтинів.

В чужому кірю,

А треба тіжити, що все те, той рік, та еспанія, відбувається серед дуже непріятожних розвиткових умовин, серед сильного, буде сильного від українського, чужого концепційного елементу Мадярів, Шаців, Хорватів, Словаків і Сербів. Не обійтися також без національного переслідування, без спроб насильної мадяризації, головно під вонею мін. стомітія, аж до останніх років після світового війни. Шахі, що їх заснували бачванські українці, переселення впадає на мадярські, міба у громадському уряді стала мадярська, мадярську культуру насаджувано всіми засобами пропаганди і патіском адміністраційного апарату. А проте бачванські Українці битрилися себі виступ, що требав десегютації вигримали захиси своїй перші та своїй консервативній землі.

Твердий парі.

Нині міна бачванських Українців — се ліспект; із зікому слайді праєтари слованіві із новими хірбатами: вітви, дімілет фітвонсні у білаківських умовах цільно, мідже дісталітній національної ізоляції, (індо-кременя) захостенітій фромжо і богоцтвом сіль ще в часах Марії Тереси. Малесенка бачванська. Україна — се неначе живий кусець, вирбаний з пако? стилографичною особовістю, вирбані перед авіста роками і винесений байдужо на потягу ділі. Сей живий кусець нашого тіла і нашої крохби не забаже, але сиюю своєї расової сперії жив, рік і твори сюх власне малесен-

гладни и зварчути, дзесці попрекладзівши. Спасів-би, наш землик Ляривон ще зникає и даи ми клоунок на землі, чо міа у зайди и зограл дзесці, бо я уж цілком руки опущела. Пано щодзе з напосел палалу Чичкевів і Гарбіків: пойдвалик та нас одвезло до валау. У валау чесиста познерадишиці хижі, нека якого не вуна. И звісом з дзесці три ѹї гладна блуката и змарнула ёл хижі до хижі. Петрик уж не могол спалнул при шлоту...

Адамович дзіск не слухаі. Зашла і спідні і спіднів горсанічки. Дзвігли змею і одесіли по „намагакі“. Я уж аре себе сюз дочкітац до кошка: Петрика, Іринку, Мірчу и Федорка и мацир им писала ядна добра душа, зограла и пакармела Ютро Петрика винесла на теметов уж будо ніскори. Старших Марну и Федора плясці дзесцік одведзі да державичного віхопаччаго дожу, а яш з Іринку хори ложі у единій старей бабі. Чи издрак — сам Господь зік бо су у горучкі барз прехладзіні, а ліхік ту вяг ніякіх. Цо з альма будзе — не зна ще. Модал ще за себе и за оца, же бы их Господи, виратовал и помогнул им кед не ѡцикім, та толем дакому з фамелю ще раз видзіц своного оца.

Друго и гайбоке сож думай над тым письмом. А ѿда то яш ще мож зреагісці, а да ще човек здрягота розумя и чистого тарца над нім не задума и застяга: Боже отвори мі очі, да голем а часцы розуміміс чом ще то так там робі и у яким мецу?!

В. Юрченко

Пекло на жсми.

Перші письма на Слівівкох.

26. мая. Цікава откіл наш пункт. Дзінгар притас першу відміну письмо. Медзі теліма письмами пішило, що дес в за цамих, в течії однієї півтар даїт. Всіл піс роачаровани, а тетя щешльвіці шейсцімє рационали ще як мали дасці, а отьма скоро я цієи пулт, бо росла падія, же піс сада важко уж од тара дацго дічка.

26. мая. Цікава преділ ще ведей письма, четвера — коло 2.000. Ледво сож як шора відволі. Однака не брали телі жсми? Лібо начальство соловецьке ту віювате, лібо роздавань на посдиних пунктох. Сто и сто підсма ще як тає преношевік з пупта за пункта, адресік піс вітервали, конверти порозадвервали — оставали, письма без адресік. Сет и слівкік жекі и дзесціх з надписами „любому мужеві“, „мілому оцівак“, в дес же тот муж — оців, чи на 2-им, чи на 5-им, чи на 10-им пултту — як же го найдзе?

27. мая. Сцігла и треція пошта, цо дріннесла и міе як штири письма нараз. Ах! як висловляю яка же велька радосць обіясля, але потримала які дозі, док сож не прочитал. Женік мі дали віберац: або же заму розвинчац, або захабіц учительську службу (ісце а мі учительська). Пита ще мі, же по робіц? Цо же вій прападзі?

е бо заливне життя, продовжував на пунті своєї помітності, прадідів культуру існу, свою власну боянську... Наша земля у нас, наші традиції бояни і спільнота імені традиції збералися точно перед 101 роками. А прите Битрижан! Битрижан і переконані діти тим блескучі, рудістий щовдь життєвої небмірушої сили нашого народу.

Руским матером

Материнська радосць,

*Жена келі роди, на смуток, бо прийде
єй час. А та що уж десконою народу, всіді
ше не своями болот, бо'єві часи не на них
народився.* (Іоан 16, 21).

Цілі житот людски маємо жердю у
тобоки.

Над профілью любовь до жертва. Чим
створюємо життя, тим меною погребуємо за свої
позвій и вікни степень любови ми и
жертві.

Поміж чоловік, якісно-вергненіє ство-
ренням медзі шинкина створеніми, то вони под-
робують за свої розвой наїсвергненішу и
наїважнішу любови и наїважнішу жердю од
своїх родичів. Але і та наїважніша
любови и наїважнішу жердю родичів, котри
чови донирноша за свою дінці, иже сажи
по себе недоставлюю. Сажа природни чувства
любови недостатни за розум чоловіка. При-
родни чувства любови відчима и у нерозум-
них сопіоренях. Чи нас ж хотіємо посіда-
ти квоку с курчатами? Вона пострудима у
стараню за свою курчатка Сажа гладко, лем-
да ях карми. Кел треба браніць курчатка, яко-
ши ще звичай и на спланто яструба, котри 50
раз од неї молчавши.

Але квока, браніць свою курчатко! Кел ще ту неї приблідни дасно курчатко з
другого гнізда, котре стравило своє матер-
инія не находзи за югою містечка под свіжими
придками, котри так широко розширено за
своєю курчаткою. Цо веци, якої агцієрає
зос світла писаками смертельюю похаччи дудзе
хракічес, воно жежес и жигогильес. И та-
ке чувство любови цо десці за чоловіка.

Іскра чувствів материнської любові, кот-
ру сам Бог уйва до душі інженер-матери за
її потомство, має не сплатити на огень любови
ту наному людському роду. Ітот любов
се йме синкац, аль мушк розширилош шер-
кою ізвесті-матери. Тоту материнську любов
піасав сам Ісус Христос, кел туторел, а ма-
терік. Вони не гуторят о материнській радосні
з тієї причини, же має породзела даниотку,
або сина така би любов була бара сінсната
и барз особна, але прето, же ще чоловік па-
водає на швіт. Жиріло тей іраній мате-
ринської любови в нові чоловік для род-
людски.

Таку мисню, таки материнські чувства
любови та шинким людям наного Іншета и
шінціах виоку положил сам Ісус Христос до
дупи своєї пречистії Матері, кел Вона ста-
ла на гори Гомоффти под прижком. Тєи та
Ной Спаситель іншета претнорел указуючи сій
цілі людски род: „Жено, се син твой...“

Кажда Християнська має, чим учую под
своти інерцію тамте друге шерцо, як и вони
почина дуркац, осети у своїх материнських
шерці любови та тому сітаореші, котре вона
ище не виділа, а вони єй вини таке міле.
Вона теди дораз порозумі, що та любов сог-
вона член природна, аль чиста и правна жердь.

З того природного чувства любови каж-
да християнська має легко може оприбіц у
свої думи віну другу висину, чисто духовну
любови та другої вециї фамилії, а та фамилії, то ціли людски рід.

Правя християнська ізвеста-матері вирина
зос своєго шерца кожде чувство, котре би

ще процивело любови материнській, о котрій
нам гутірж Христос Господь. Вони то вико-
ріюють все своєго шерца, бо добре зна, же
таке чистото він сам іні пікодан, але іні
таки іні вециї вій дізечочку и сій фамилії, на
и єй народу. Така християнська має добре ро-
зумі, якою мали віт світі думи в корені
ізвеста-матері вирина. Кайшово написи гібу и
інависці, бо іншак ще вони розшири по по-
зді єй фамилії и єй народу.

Правя християнська має добре зна, же
кожда жердь, ко ю вони сплочки це думи
своєго дізечочка скорей як вони грудиши
тот шиєт, то тиши та, котри дізечку діхса-
важає не може.

Англійський писатель о митрополиту Шептицьким.

Англійський писатель Макс Купідук напи-
сані квіжу о преганю шеркви у большеви-
цькій державі и сноміна гіж націу греко-
католицьку руску церкву. О пакім митрополі-
ту Преосв. Андрею Шептицьким, яко Янова
котри в польській церкви достойник нашій
церкви лише та Андрею так: „На чолі греко-
католицької церкви Андрей граф Шептицький,
котри в білі гуаші медзя шіна підіїши ду-
хом и розумом. Благодати митрополіту має
у кождим погляду характер великані. То чле-
вех безграмічес піри, кужескій віктприважос-
ти и пакісє апостолескої огня. З салу беше-
ду вони сличні зам віадох юс старих часох,
но робили певную дія, котрих за живою пре-
гавали, а по шиєці їх міка виписували на
войськових заставах. Так и Ілко достойника осо-
ба буде на орденах, з котрих буду украшо-
вани країновеси церкви“... . . . . .

Такого ста цілікого церковного и на-
родного предъїка маємо парод.

Цо значи галавосць?

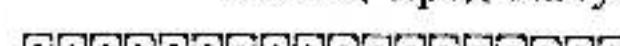
Тих дівоч іришой до мадярского піалату
Сентготтард 45 років, добре облечени чоловік.
Зашов до даскеліх ханок и представив ти-
же як Янош Кробот, родиши у тим віале, а та-
раз же праця юс Русій, дзе прожив 20 років
од 1916, року, кел був у Галичині зарівбро-
вани. Його родиеле в і людзе у піале ду-
хали, же Янош потонул у побви. Терчі люді
вільце препознали Яноша и були звеселі, же
ще живи арадея. Пред вечаром поїх Янош
Кробот на салану та своїм родиелом, котри
ханку у віадо не жал. Але да піале радосні
же им не вірає син, котрого трихали за
мертвого, старим лісом не почколян, Янош
иа гіжко не привів, же вони їх син — думах
то понесд за рапо — ясм их замодял, да го
приму на кон. И зони го привів.

Други дівень разе привів на Кроботов
салан велі людас и сіварен старим, же привів
да туж од їх сина по інве у Русій. Старі не
розуміли, піч лім пітрали на дівочі. Яки син
з Русій? — Вони піч не знаю. — Вики піч як
знаю, — Теди земледілці вікіли до хижі и
сталі як скампети. На хижі дівочі у крекі
жердя чоловік з розбиту голову. То бул Янош
Кробот, котрого піаси родитељи яроці забілан,
бо відзема, же ма велью пісаки. А же вони
їх син — то як знали.

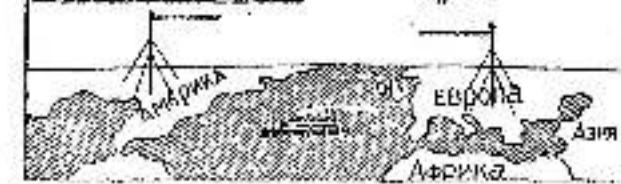
Его до чого приводзі галавосец за благом!

Конец рока ту
остатній час
послаць предплату!

ШИРОМ ШВЕДА

Іншак ще борь. Гонка приваснути
біорія и гладіи націи на Україні под-
іжану біоріївників, же дікіт не може, але
якіч ще віда и посіх біоріївники, каждя
день якого в вірицій борбі з большеві-
відду. Терял пред вібрінх, по були 12 ді-
нів після цієї жестокіх українські нарасти інглад-
ди біоріїв вібрінх комесії, комесіюх біорії-
відівників позбавили, а синє знам'я ято, бо
тоте комесії віддали за віандатах самих
живіх, а не домашніх людях котрих народ
праекладац.

Навіо народдан писей пискали по цілім
шнеге 17. діц ніжанкі Ради у Берліні. Да-
єдіц писерії оцівів жор на вінці українським
язику, а дасдіц предложеди на інгладські язик.
В музаку, котра вони писії провадзела ро-
ніал (диріговас) мілії українські учени му-
зак Евген Цимбіцістій, котри є стація ди-
рігент берлінського Ради оркестра. — Маме
ми его спіх людях на важких містах у
шнече.

Інде мало креви Станікова та вони да-
даєт забія людях у свою держави та віре-
ю. Тик терац у Києві дає запірелі віну
шінівачку и двох шініваків зас київського
(голка по ману) театру, ято же вінівали —
народні українські писії.

Як Стадін вілада. За державни ви-
бірнікі у біоріїв, держави на 102 посадниках
зас Україні пітверджес Стадін 76 людях и
Москвіах, а лас 26 домашніх синіх Україн-
ів. И так далей буду на Україні віладац
Жидзи и Москвіа.

Нову Кітайдську владу єду постаниц
Іноши за тей китайській тереторії, по ю до
терял землі. Вони знаю, же самі по годині
таки земліки простор щудрік яєм у своїх
руках затримац. Зето єду пакріціц од зан-
жакого Китаю сіяни ціркуну як по напра-
васи у Манджурскій. Задіка та білі були як
самостійна держава, а як справди вілонікі
японські и біонці білі були праві віні-
я, а не Китайці. Жалюсна ділі чека чез-
ловісні и некоректовані китайські народ.

Голем віадох маю десн У Барселоні.
кажди ще преселас біоріївниціа осіянська
влада єст терац як осім рибникі віадох. И
то з біоріїв, влада зас Валенсії, влада ката-
лоніка Баскійска, Малаги, астурійска и віла-
да Сантандеру. Едично каталоніка влада с до-
жаків, влада Каліоній, котрій гладиши парош
Берсона, дзе текті други влади посікали
з тих країв, котрий ченилівдзя генерал
Франкі од біоріївниках,

Добре зробел. У Кінну у Ніхеїкій
умар тих дівоч Грек Зараулякі. У тестамен-
ту записал пої свою хижі, по предок веци
як жизнью дін. Гетччуру зас та, да пісок
з тієї хижі похаснує за борбу з біоріївни-
ком. — Тот зони, дзе ченікайше пайкінне
яло.

Ар'янія и Америка дегтарюю ще, як
да іг вінік флоти виступя відні прінц Я-
понійскій. Да піс лім таї дає держави широ-
кою візуя и виступя оитро прінц Японійскій,
давно бы тіє вони змирели.

Правя пагло калдерчу з Кітлю до
біоріїв, Русі, по котрій буду біоріївні
фінілю посилад свою помоц Кітлю. На тій
калдерчи робя 700.000 Кітлюах, а днугока
вони буде 5.000 як.

